

3.5. Piemērs ievainojamības faktoriem un riskiem dārgmetālu nozarē

Ievainojamības faktori un galvenie sektora riski ir pamats, kas jāņem vērā, izstrādājot savu risku novērtējumu. Attiecībā uz sektoru specifiku jāņem vērā šādi VID identificētie sākotnējie sektoru ievainojamības faktori un prezumētie riski.

Dārgmetālu, dārgakmeņu, to izstrādājumu tirdzniecības galvenie ievainojamības faktori ir

- augsts skaidras naudas apgrozījums;
- nespēja identificēt aizdomīgus darījumus un iesniegt ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem;
- grūtības iegūt visu klienta izpētei nepieciešamo informāciju;
- praktiski nepastāv darbības uzsākšanas kontrole.

Dārgmetālu, dārgakmeņu, to izstrādājumu tirdzniecības galvenie prezumētie riski.

Galvenie ievainojamības faktori ir saistīti ar dārgmetālu pārstrādi, kuru sākotnējā izcelsme ir grūti noskaidrojama un nepietiekamu izpratni par aizdomīgiem darījumiem. Ņemot vērā reversā PVN ieviešanu, ir būtiski mazinājies nodokļu izkrāpšanas un tā rezultātā gūto noziedzīgo līdzekļu legalizācijas risks. Galvenie riski joprojām ir saistīti ar dārgmetālu un dārgakmeņu dabu, proti, iespēju mainīt to īpašnieku bez jebkādas saiknes ar to sākotnējo izcelsmi. Tādējādi par riskantiem ir jāuzskata darījumi ar dārgmetāliem (luksus precēm), kuri neatbilst klienta profilam, vietējai specifikai vai ierastai komercprakse.

Novēršanas likuma subjektiem norādītie riski ir jāpielāgo sniegto pakalpojumu/produktu klāstam un specifikai.

Piemērs atsevišķiem subjekta savu un klienta risku klasifikatoriem:

Riska klasifikācijas matrica dārgmetālu nozarē					
Riska faktors	Mazs	Vidēji mazs	Vidējs	Vidēji liels	Liels
Produktu sarežģītība un daba	Uzņēmumi, kuri paši neražo, tikai uzpērk no Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem un pārdod tālāk	Uzņēmumi, kuri paši neražo, tikai uzpērk no Eiropas Savienībā reģistrētiem uzņēmumiem un pārdod tālāk	Uzņēmumi kuri paši neražo, tikai uzpērk no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) valstīs un citās valstīs reģistrētiem uzņēmumiem	Personas, kuras nodrošina zelta uzpirkšanu un pārstrādi, juvelierizstrādājumu izgatavošanu no privātpersonas dārgmetāliem	Kompānijas, kas nodrošina investīciju zelta vai fiziska zelta uzglabāšanas, tirdzniecības vai pārstrādes pakalpojumus

			un pārdod tālāk		
Dārgmetālu/ augstas vērtības preču veids	Zemas klases aksesuāri un dārgmetālu izstrādājumi par zemu vērtību	Vidusmēra juvelierizstrā- dājumu veikala piedāvājums	Specializācija konkrēta veida luksusa priekšmetu tirdzniecībā	Plaša spektra, dārgu, luksus aksesuāru tirdzniecība	Investīciju zelts, augstas klases (luksus) aksesuāri
Klienta darījumu specifika	Vidusmēra klients veic vienreizējus darījumus un iegādājas atbilstošas vērtības preces	Klients ar atbilstošu sociālo un materiālo statusu iegādājas vienkāršus aksesuārus, rotas vai citus priekšmetus	Klients ar neatbilstošu sociālo un ekonomisko stāvokli iegādājas dārgas rotas, aksesuārus vai citus priekšmetus	Klients ar neatbilstošu sociāli ekonomisko statusu <u>regulāri</u> iegādājas dārgas rotas, aksesuārus vai citus priekšmetus.	Klients regulāri iegādājas investīciju zeltu. Papildu pažīme – tā sociālais un materiālais statuss neliecina par šādām iespējām
Klienta profils kopsakarā ar jurisdikcijas risku	Rezidents, kura biznesa modelis ir labi zināms	Rezidents, par kura biznesa specifiku ir grūti iegūt visu nepieciešamo informāciju	Nerezidents no Eiropas Ekonomiskās zonas ar skaidru un saprotamu biznesa modeļi	Nerezidents no jurisdikcijas ārpus EEZ. Rezidents, kurš ir iekļauts riska personu reģistrā vai ir bijis sodīts par mantiska rakstura noziegumiem, vai publiskajā telpā ir informācija par tā saistību ar šādām personām	Nerezidents no augsta riskā jurisdikcijām vai augsta riskā trešajām valstīm. Rezidents, kurš darbojas augsta riska nozarē (piem. dubultā pielietojuma preču tirdzniecība, ražošana) vai tā saimnieciskā darbība ir saistīta ar augsta TF

					riska jurisdikciju
--	--	--	--	--	-----------------------

Piemērs sava sākotnējā riska novērtējumam skatāms 3.2. sadaļā.